

vergadering **C139 – LEE21**

zittingsjaar 2011-2012

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening
en Onroerend Erfgoed

van 14 februari 2012

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Dirk Peeters tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de Boswijzer
- 1093 (2011-2012) 3

Vraag om uitleg van mevrouw Valerie Taeldeman tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over een bijkomende kerncentrale in Borssele
- 1084 (2011-2012) 5

■

Voorzitter: de heer Bart Martens

Vraag om uitleg van de heer Dirk Peeters tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de Boswijzer - 1093 (2011-2012)

De voorzitter: De heer Peeters heeft het woord.

De heer Dirk Peeters: Minister, tijdens de begrotingsbespreking hebt u het volgende verklaard: “Ik ontken ten stelligste dat het niet goed gaat met de bosuitbreiding en het aantal bomen in Vlaanderen. Het Boscompensatiefonds wordt aangewend. Die middelen gaan naar de lokale besturen, met groot succes. In 2012 herhalen wij dat. Wij zijn de discussie over het aantal hectare bos dat zou verdwijnen of dat zou zijn aangeplant een beetje beu. Vanaf dit jaar is er een objectief, neutraal meetinstrument: de Boswijzer. Er wordt gewerkt met luchtfoto’s en screening op het terrein. Tweejaarlijks wordt die oefening gedaan. De Boswijzer toont aan dat er vandaag meer bos is dan drie jaar geleden. Dat is een positieve evolutie die wij willen voortzetten.”

Als die evolutie positief is, moeten we die inderdaad voortzetten, maar toch zijn er een paar vraagtekens te plaatsen bij uw uitspraken, want de cijfers van de Bosbarometer – dat is niet de Boswijzer – tonen aan dat andere realiteiten in het spel zijn. Ik geef een paar cijfers.

Minister, u stelt dat het goed gaat met het bos en de bomen, maar u hebt in 2010 alleen al op het vlak van ministeriële ontheffingen meer ontbossing toegelaten dan dat u nu via de projectgroep Boscompensatiefonds hebt goedgekeurd, namelijk 33 hectare gekapt en 31 hectare goedgekeurd. Boscompensatie is uiteraard per definitie geen bosuitbreiding. De middelen die uit het Boscompensatiefonds nu worden aangewend, kunnen ten hoogste een aantal ontbossingen uit het verleden compenseren. Die hebben niets te maken met de toestand van bosuitbreiding, zoals u verkeerdelijk stelt. Boscompensatie, hoe zinvol ook, heeft niets te maken met bescherming van zonevreemde bossen en heeft niets te maken met het extra beschermen van waardevolle bossen die nodig zijn.

Minister, u zegt dat u de discussie een beetje beu bent over het aantal hectare bos dat zou verdwijnen of zou zijn aangeplant. Maar eigenlijk maakt me dat niet uit, want ik vind de problematiek van het behoud van bossen ontzettend belangrijk. Ik heb dat daarnet ook al gezegd bij het voorstellen van het voorstel van resolutie. Zowel voor de volksgezondheid als voor het behoud van biodiversiteit moeten we daar veel meer op inzetten dan vandaag het geval is.

Minister, hoe toont de Boswijzer, wat een nieuw instrument is, aan dat “er vandaag meer bos is dan drie jaar geleden”? Die uitspraak hebt u zelf gedaan. Drie jaar geleden was er geen boskartering of -inventaris. Het zou me ten zeerste interesseren te vernemen op welke gegevens deze stelling gebaseerd is. Iedereen die van dichtbij of veraf bij de ontwikkeling van de Boswijzer betrokken is, benadrukt bovendien dat de nieuwe methodiek nog niet te vergelijken is met de vorige. Als ik het goed heb, dateert de laatste boskartering van ongeveer 2000. Ze is dus meer dan tien jaar oud.

Waarom een vergelijking met de toestand van drie jaar geleden? Op wat is dat criterium, namelijk de periode van drie jaar, gebaseerd? Waarom geen vier of vijf jaar? Kunt u wat toelichting geven bij de nieuwe methodiek en werkwijze van de Boswijzer? Want een screening en luchtfoto’s zijn voor mij onduidelijk om op basis daarvan dergelijke vergaande beleidsconclusies te trekken. Hoe en door wie wordt deze Boswijzer gebruikt en met welke doelstelling?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Peeters, met de Boswijzer hebben we een zeer handig, objectief en wetenschappelijk onderbouwd instrument om vanaf de nieuwe referentieoppervlakte om de twee jaar na te gaan of de bosoppervlakte stijgt of daalt. Het is

echt een objectieve, wetenschappelijk onderbouwde manier om vanaf nu heel goed onderbouwd met die cijfers om te gaan. Dat is de enige manier om echt te weten hoe het staat met het beleid, welke evaluaties we moeten maken en of we al dan niet moeten bijsturen.

Vroeger gebeurde er maar om de tien jaar een bostelling. Het gebeurde op een heel andere manier. Je kunt de methodiek eigenlijk niet vergelijken. Ik zal u straks het verschil uitleggen. Ook met de Bosbarometer is het niet haalbaar. Die vertrekt van de bostelling in 2000 en is gebaseerd op luchtfoto's van 1995. Men maakt een heel grote sprong. Aan de hand van de bostelling van 2000, gebaseerd op luchtfoto's van 1995, gaat men aan de hand van de gekende vergunningen en processen-verbaal van ontbossingen, een balans opmaken met optellen en aftrekken. Men houdt absoluut geen rekening met de talrijke spontane bebossingen die er ontstaan, bijvoorbeeld op de militaire domeinen en op verlaten hooilanden in valleigebieden. Dat gaat over duizenden hectaren. Dat wordt in de oefening van de Bosbarometer niet meegenomen. In de Boswijzer wordt wel alles in kaart gebracht.

Ik zal aantonen dat de Boswijzer echt een zeer goed onderbouwd instrument is. Hij wordt opgesteld aan de hand van digitale luchtfoto's. In een eerste stap wordt op basis van reflectiewaarden een onderscheid gemaakt tussen vegetatie en niet-vegetatie. In een tweede stap wordt aan de hand van een digitaal hoogtemodel een onderscheid gemaakt tussen echte bomen en lage vegetatie. Je kunt een struik moeilijk een boom noemen. Alles wat lager is dan 3 meter wordt uit de luchtfoto's gehaald. In een derde stap wordt de bomenkaart omgezet in een boskaart. Daarbij is het selectiecriterium minimum 0,5 hectare. Als er dus een paar bomen bij elkaar staan, noemen we dat geen bos en komt dat niet in de Boswijzer. Het moet om een substantieel bos gaan. Alle bosjes kleiner dan 0,5 hectare worden dus niet meegeteld. Dat is op zich ook een aanzienlijk deel, maar het is belangrijk dat we op een exacte manier weten hoeveel bos er in Vlaanderen is.

Het is misschien interessant om dit in de commissie eens te laten voorstellen. We hebben iemand die daar expert in is en perfect kan uitleggen hoe de methodologie gehanteerd wordt.

Het resultaat is een digitale laag van het bos in Vlaanderen die voldoet aan de gebruikte criteria die ook internationaal gebruikt worden voor rapporteringen. Het is ook bijzonder nauwkeurig omdat we een exact beeld hebben. Er is ook een visuele controle aan de hand van luchtfoto's en er zijn aan aantal terreinmetingen gedaan in 351 proefvlakken. Het resultaat is een nauwkeurigheid van 96 procent, veel hoger dan bij de vroegere tienjaarlijkse bostelling. De werkwijze die gevolgd is, is zeer objectief, haalt een hoge nauwkeurigheid en kan in de toekomst eenvoudig herhaald worden om te zien of er een toename of een afname is.

Het is dus een instrument om op een objectieve manier de evolutie na te gaan van de bosoppervlakte in Vlaanderen. Het zal tweejaarlijks gebeuren en niet meer om de tien jaar. Het belangrijkste van de nieuwe Boswijzer is dus dat er eindelijk een instrument is dat door iedereen erkend wordt en door iedereen kan worden gehanteerd die bekommerd is om het bos in Vlaanderen. Het geeft een scherper en nauwkeuriger zicht op de evolutie van het bos in Vlaanderen. Zo kan iedereen ook met dezelfde gegevens werken.

De cijfers worden ook gebruikt voor internationale rapportering. De methodiek is ook erkend. We moeten internationaal rapporteren aan de Voedsel- en Landbouworganisatie van de Verenigde Naties en in het kader van de rapporteringen in uitvoering van het Kyotoprotocol. Het is een objectieve methode die internationaal erkend is. Het is een heel belangrijk instrument waardoor we binnen twee jaar echt kunnen zien wat de evolutie is in Vlaanderen. Dat is een absolute verbetering tegenover wat we vroeger hadden. Ik blijf daarbij en ik heb dat ook gezegd naar aanleiding van mijn beleidsbrief.

De voorzitter: De heer Peeters heeft het woord.

De heer Dirk Peeters: Minister, ik dank u voor het antwoord. Ik geloof wel dat we hiermee een nuttig instrument hebben. U hebt wel mijn vraag niet beantwoord over de periode van drie jaar. Vanaf nu kunnen we om de twee jaar vooruitgang of achteruitgang vaststellen aan

de hand van dit instrument dat we nu hebben. De referentie die u zelf hebt gekozen, ligt drie jaar terug. U zegt dat het nu meer dan drie jaar geleden is. Op welke cijfers hebt u zich daarvoor gebaseerd? Afgaand op wat ik lees, hoor en vaststel over de steeds verder gaande ontbossing, kan ik moeilijk antwoorden dat er een paar duizenden hectaren bos bij zijn gekomen door spontane verjonging op bepaalde valleigronden. U vergelijkt de zaken met drie jaar terug. We moeten dat toch meetbaar en objectiveerbaar kunnen vaststellen. Dat is nu niet het geval.

We hebben altijd geleerd dat we onze doelstellingen specifiek, meetbaar, acceptabel, realistisch, tijdgebonden (SMART) moeten bepalen. De M staat voor meetbaar. Ik vraag u dus om dat objectief en meetbaar te maken. Waarom baseert u zich op een ijkpunt van drie jaar geleden om een vergelijking op te bouwen?

U zegt dat er een presentatie kan plaatsvinden in de commissie. Voorzitter, ik zou die inderdaad graag plannen. Ik zou graag op slides zien hoe dat systeem in de praktijk werkt.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: U vraagt waarop dat is gebaseerd. De vorige bostelling vond plaats in 2000. Nadien kwamen er allerlei methodieken. We hebben jarenlang cijfers gekregen aan de hand van een aantal speculaties. Ik blijf erbij dat er een positieve evolutie is. We kunnen nu, op basis van de gegevens waarover we beschikken, vaststellen dat het niet achteruit is gegaan. In vergelijking met 2000 is er geen achteruitgang van het aantal bossen in Vlaanderen. *(Opmerkingen van de heer Dirk Peeters)*

Ik blijf erbij dat er een verbetering is.

De voorzitter: Misschien moeten we ingaan op de suggestie van de heer Peeters om hierover een presentatie te plannen. We kunnen eventueel ook de Vereniging voor Bos in Vlaanderen uitnodigen om toelichting te geven bij de Bosbarometer, zodat we de verschillen tussen de twee monitoringinstrumenten kunnen uitvlooien.

Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Valerie Taeldeman tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over een bijkomende kerncentrale in Borssele
- 1084 (2011-2012)

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Mevrouw Valerie Taeldeman: Ik heb in deze commissie al vaak de kans gekregen om de minister een vraag om uitleg te stellen over de plannen voor een bijkomende kerncentrale in het Nederlandse Borssele. Ik dank u om ook deze vraag om uitleg aan bod te laten komen.

Er zijn plannen om een tweede kerncentrale te realiseren te Borssele, meer bepaald op het industrieterrein Vlissingen-Oost in Zeeland. Daarvoor dienden zowel het Nederlandse energiebedrijf Delta Energy als de firma Energy Resources Holding een aanvraag in.

Het Nederlandse ministerie stelde in het verleden al dat het zeer waarschijnlijk is dat beide initiatiefnemers, zowel Delta als Energy Resources, uiteindelijk zullen moeten samenwerken voor de realisatie van één nieuwe kerncentrale.

De Nederlandse minister drong erop aan dat alle mogelijke effecten ten gevolge van de aanwezigheid van beide nieuwe centrales zouden worden bestudeerd, met andere woorden dat de Nederlandse overheid de cumulatie van beide nieuwe centrales volwaardig en apart zou evalueren.

Eind januari las ik in verschillende kranten dat het energiebedrijf Delta Energy de komende jaren geen mogelijkheden ziet voor het bouwen van een tweede kerncentrale in Borssele. Ik citeer uit het bericht dat bij Belga verscheen: “Het Nederlandse energiebedrijf Delta ziet de komende jaren geen mogelijkheden voor het bouwen van een tweede kerncentrale in Borssele. De aandeelhouders zijn maandag geïnformeerd dat de plannen voor een tweede centrale de komende twee tot drie jaar niet worden doorgezet. Delta wil het project weer opnemen wanneer de omstandigheden gunstiger zijn. De beslissing is ingegeven door de ongunstige combinatie van de financiële crisis, de hoge investeringen die nodig zijn, het huidige investeringsklimaat en de overcapaciteit op de elektriciteitsmarkt, aldus de openbare omroep NOS en de lokale media. Om de financieringen rond te krijgen, was Delta op zoek naar een buitenlandse partner, maar het bedrijf is daar niet in geslaagd.”

Dat dossier wordt ook in onze regio opgevolgd. De Oost-Vlaamse gouverneur heeft al het initiatief genomen om enkele Oost-Vlaamse gemeenten die grenzen aan Zeeland, daarover te informeren en om die gemeenten te betrekken bij heel dat proces.

Minister, wat is de exacte stand van zaken in de procedure? Het is mij niet helemaal meer duidelijk wat er nu precies allemaal gaande is op het vlak van planningsprocessen. Is het milieueffectenrapport (MER) nog bezig? Werd er al een plan-MER opgestart? Zou u de precieze stand van zaken kunnen meedelen aan de commissie? In hoeverre heeft het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie al adviezen uitgebracht? Wat is de inhoud van die adviezen?

Delta gaf te kennen dat het niet over de financiële middelen beschikt om dat project op te starten. Wat betekent het uitstel van het project door het energiebedrijf voor de lopende procedure? Worden het plan-MER en andere procedures voortgezet indien men nu al weet dat Delta niet over de nodige middelen beschikt voor dergelijk project?

De heer Bart Martens: Minister, Delta had jaren voordien ook plannen voor de bouw van een aardgasgestookte stoom- en gasturbine (STEG)-centrale op de terreinen van Indaver in Beveren. Dat is een type installatie met een veel lagere kapitaalskost die zich perfect verhoudt tot de extra investeringen in wind- en zonne-energie die we nodig hebben. Gascentrales zijn snel op en af te regelen en kunnen dus het intermitterend karakter van de hernieuwbare energiebronnen perfect compenseren.

Als Delta afziet van de plannen voor de bouw van een kerncentrale, komt dat dossier misschien opnieuw in beeld. We zouden dat kunnen gebruiken in het kader van de bevoorradingszekerheid en de energievoorziening in Vlaanderen. Het is dus misschien sowieso raadzaam eens te gaan praten met Delta. Zij zijn per slot van rekening de belangrijkste aandeelhouder van onze grote industriële afvalverwerker Indaver. Misschien kunnen we de belangen van Vlaanderen en van Zeeland in een breder perspectief plaatsen. Misschien kunnen we het eens worden over een manier waarop er in Vlaanderen en Zeeland door Delta kan worden geïnvesteerd, zodat die de energievoorziening, zowel in Nederland als in Vlaanderen ten goede komt, zonder burgers, omwonenden, lokale besturen en gemeentebesturen nodeloos in onzekerheid te houden rond het al dan niet plaatsvinden van de plannen van een bijkomende kerncentrale in Borssele.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Martens, we zitten hier in de commissie Leefmilieu. Als het over energie en energiebevoorrading gaat, legt u uw voorstel het best in de bevoegde commissie aan de bevoegde minister voor.

Momenteel lopen twee initiatieven. Delta Energy BV heeft in juni 2009 een startnotitie ingediend. Daarnaast heeft Energy Resources Holding BV in september 2010 een gelijkaardige notitie ingediend. Die beide procedures lopen en passen in de aanvraag voor het oprichten en exploiteren van een bijkomende kerncentrale in Borssele. De beide projectmilieueffectrapportages (project-MER's) lopen nog.

Mevrouw Taeldeman, de historische achtergrond en de stand van zaken heb ik u al eens uitvoerig uit de doeken gedaan bij uw eerdere vragen om uitleg. Ik kom daar niet op terug.

Op initiatief van de Nederlandse minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie werd de planmilieueffectrapportage opgestart met het oog op het bepalen van de concrete locatiekeuzes. De conceptnotitie die in functie van de inspraak over de reikwijdte en het detailniveau van het op te maken plan-MER is opgesteld, beschrijft de stand van zaken van het lopende project-MER, en moedigt de integratie aan van beide projectinitiatieven tot één mogelijk project.

In de kennisgeving van de conceptnotitie met het oog op inspraak – als een soort openbaar onderzoek – wordt er vanuit het departement Leefmilieu uitgegaan van één bijkomende kerncentrale. In het kader van de inspraakprocedure voor het plan-MER heeft de Nederlandse minister gemeld dat de opmerkingen die zijn ingediend naar aanleiding van het project-MER niet opnieuw moeten worden ingediend, wat we dus ook niet gedaan hebben.

In zijn advies van 12 januari 2012 verwijst en bevestigt het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie dan ook het eerdere advies dat was uitgebracht op 21 september 2009. Ik kan u kort schetsen wat er in dat advies stond. U weet dat wij niet bevoegd zijn voor de radiologische aspecten, maar wel voor de niet-radiologische aspecten. Zo is er de impact van de voorziene koelsystemen op de Schelde, via de Westerschelde. Het betreft de thermische impact van het koelwater dat wordt geloosd. Het gaat ook over de impact van de verbrandingssystemen van eventuele randinstallaties en over de ecotoxicologische effecten door depositie van bepaalde niet-radiologische stoffen in de lucht. Het betreft ook de eventuele impact van de installatie op vogelmigratieroutes en de geluidsimpact bij aanleg en exploitatie. Verder betreft het de landschappelijke en visuele impact op de buurt. Ten slotte betreft het ook de mogelijke mobiliteitsaspecten.

Het Federaal Agentschap voor Nucleaire Controle heeft ook een advies uitgebracht. Dat is een federale bevoegdheid. Wij worden op de hoogte gebracht van elke stap.

De termijn voor het kenbaar maken van de opmerkingen over de conceptnotitie is officieel afgelopen sinds 12 januari 2012. In de volgende stap maakt de Commissie MER in Nederland haar advies op over de reikwijdte en het detailniveau van het op te stellen planmilieueffectrapport. Dat advies wordt normaal gezien midden maart ingediend bij de Nederlandse minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie. Tot op heden hebben we nog geen officiële communicatie ontvangen over wat het uitstel precies zal inhouden. Voorlopig loopt het plan-MER voort. Vooralsnog heeft dat nog geen officiële, formele impact op de procedure. Ik verwacht dat dat wellicht half maart zal worden meegedeeld of dat men dat alleszins zal voortzetten in afwachting van een op termijn mogelijke investering. Daar hebben we echter nog geen officiële bevestiging over gekregen.

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Mevrouw Valerie Taeldeman: Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik dacht dat Delta officieel de procedures zou stopzetten, maar uit uw antwoord blijkt dat de project-MER's van beide bedrijven, zowel Delta als Energy Resources, lopen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■